

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 1Sžk/16/2020
Identifikačné číslo spisu: 2018200321
Dátum vydania rozhodnutia: 9. februára 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:2018200321.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Jany Martinčekovej, v právnej veci žalobcu: D.M. Y., narodený XX. Q. XXXX, bytom v R. B. Č.. XXX, právne zast.: JUDr. Jozefom Holičom, advokátom a konateľom Advokátska kancelária JUDr. Jozef Holič s. r. o., so sídlom v Bernolákove, Poľovnícka 4, IČO: 51 163 730, proti žalovanému: Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže, so sídlom v Bratislave, Šagátova č. 1, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 29. septembra 2016, Číslo: GR ZVJS-418-10/14-2018 v znení vyrozumenia o oprave z 30. októbra 2019, číslo GR ZVJS-spor-2-3/14-2019, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 21. novembra 2019, č.k. 14S/91/2018-153, t a k t o

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 21. novembra 2019, č.k. 14S/91/2018-153 podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 29. septembra 2016, Číslo: GR ZVJS-418-10/14-2018 (v znení vyrozumenia o oprave z 30. októbra 2019, číslo GR ZVJS-spor-2-3/14-2019; pozn. súdu), ktorým podľa § 243 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z.z.“) zamietol odvolanie a potvrdil personálny rozkaz riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov (ďalej len „riaditeľ ústavu“) z 10. júna 2016, Číslo: 184. Uvedeným personálnym rozkazom bol žalobca podľa § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z.z. prepustený zo služobného pomeru v štátnej službe príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže (ZVJS).

2. Vyrozmnením o oprave z 30. októbra 2019, číslo GR ZVJS-spor-2-3/14-2019 žalovaný postupom podľa § 241 ods. 5 zákona č. 73/1998 Z.z. opravil zrejmu chybu v označení dátumu vydania žalobou napadnutého rozhodnutia tak, že namiesto chybného dátumu „29. september 2016“ správne označil dátum „29. august 2018“.

3. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení § 48 ods. 3 písm. a/ až c/ a g/, § 48 ods. 4, § 192 ods. 1 písm. e/, § 192 ods. 5, § 194 ods. 3, § 225 ods. 2, § 243 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z.z.“), § 6 ods. 1, § 49 ods. 1,2,4 a 6 zákona č. 4/2001 Z.z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 4/2001 Z.z.“), článku 1 a článku 2 ods. 1 písm. c/ Smernice pre činnosť príslušníkov ZVJS zabezpečujúcich čistenie a údržbu prilahlých priestorov okolia a objektov v okolí ústavu, ktoré sú v jeho správe z 03. apríla 2014, Číslo: ÚVTOS a ÚVV-26-27/22-2014 (ďalej len „Smernica“) postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

4. Krajský súd po preskúmaní veci mal za nesporne preukázanú tú skutočnosť, že dňa 02. júna 2016 sa z pracoviska s dozom - strelnica, ako objekt v nestráženej časti ústavu, nedovolenne vzdialil odsúdený E. H. (ďalej len „odsúdený“). Z dôvodu vzniku tejto mimoriadnej udalosti zriadil dňa 06. júna 2016 generálny riaditeľ ZVJS komisiu na prešetrenie príčin a okolností, ktoré viedli k vzniku mimoriadnej udalosti. Dňa 06. júna 2016 bola vypracovaná správa, z obsahu ktorej vyplývalo, že boli vykonané pohovory s členmi eskorty, so zástupcom vedúceho oddelenia ochrany Y.. I. I. Y. a vedúcim oddelenia ochrany I. I. I. R., bola vykonaná analýza kamerového záznamu, z ktorého vyplývalo, že k vzdialeniu odsúdeného z nestráženého pracoviska s dozom mimo ústav došlo pravdepodobne orientačne v čase cca od 07.42h do 07.55h, kedy bola vykonaná kontrola karty odsúdeného vedená v aplikácii VVVT. Zo záverov správy vyplynulo, že primárnou príčinou vzniku mimoriadnej udalosti bolo porušenie predpisov a pravidiel dozornej služby upravenej zákonom č. 4/2001 Z.z., konkrétne nedodržanie zásad vykonávania dozoru podľa § 49 ods. 6 zákona č. 4/2001 Z.z. členmi eskorty - členovia eskorty nevykonávali stálu kontrolu pohybu alebo činnosti odsúdených na pracovisku a nezabezpečili permanentnú prítomnosť príslušníka eskorty na vonkajšom rohu strelnice so štrkovou cestou na zabezpečenie únikovej cesty z pracoviska, čo viedlo dňa 02. júna 2016 k vzniku mimoriadnej udalosti - nedovolené vzdialenie sa odsúdeného. Priestor, z ktorého sa odsúdený vzdialil vyhodnotil krajský súd aj s odkazom na článok 1 Smernice ako priestor majúci povahu nestráženého pracoviska mimo ústav, preto povinnosti žalobcu ako člena eskorty bolo potrebné posudzovať podľa zákona č. 73/1998 Z.z., zákona č. 4/2001 Z.z., citovanej Smernice a pokynov veliteľa eskorty.

5. Krajský súd ďalej jednak z odvolania podaného žalobcom proti personálnemu rozkazu, vyjadrenia na pojednávaní uskutočnenom 17. apríla 2018 a jednak z vyjadrenia veliteľa eskorty ustálil, že miesto výkonu dozoru bolo pre žalobcu určené medzi altánkom a vchodovou bránou do malej strelnice. Z odvolania žalobcu tiež vyplývala zásadná skutočnosť, a to, že veliteľ eskorty, práp. K. U. mu určil, do doby začatia prác odsúdenými na odborné práce a odsúdenými na pomocné práce na 25 m strelnici miesto výkonu dozoru (so služobným psom) v priestore pred vchodom do 25 m strelnice pri otvorených dverách tak, aby mal päť odsúdených pod stálou kontrolou. Žalovaný vo svojom rozhodnutí vychádzal z tvrdení žalobcu a veliteľa eskorty, že miesto výkonu dozoru žalobcu bolo určené medzi altánkom a plechovými dverami do malej strelnice, čo znamená, že žalobca mal stáť tak, aby mal výhľad na „plechové dvere“, teda z pohľadu vchodu do malej strelnice za altánkom. Z hľadiska posúdenia, či žalobca vykonával dozor na určenom mieste, ako relevantnú vyhodnotil krajský súd výpoveď odsúdeného, ktorý potvrdil, že príslušník so psom, t.j. žalobca stál pred altánkom cca 5 m, oproti vstupnej bránke do areálu strelnice, následne išli odsúdení bez dozoru na malú strelnicu, t.j. cez plechové dvere za altánkom a hneď po prejení cez plechové dvere odsúdený využil skutočnosť, že všetci traja príslušníci stáli pred altánkom a utiekol. Odsúdený na fotografiách, s ktorými sa právny zástupca žalobcu oboznámil, zobrazil, že všetci členovia eskorty stáli pred altánkom, teda smerom k vchodu do areálu strelnice. V danom prípade, krajský súd vyhodnocoval, či pred altánkom stál iba

žalobca, pričom vo vzťahu k miestu, kde sa mal žalobca zdržovať, súd, s poukazom na tvrdenie veliteľa eskorty, ktorý uviedol, že žalobca bol cit.: „niekde pri altánku, psa mal odloženého pri altánku“, tvrdenie samotného žalobcu (06. júna 2016), že „nešiel vôbec na malú strelnicu, ale zostal stáť hneď ako začína hranica altánku od vstupnej bránky do areálu strelnice“ uzavrel, že pokiaľ by žalobca vykonával dozor na mieste určenom veliteľom eskorty, konkrétne medzi altánkom, jeho časťou smerom k plechovým dverám do malej strelnice a plechovými dverami do malej strelnice a mal by pod stálym dohľadom odsúdených, vrátane odsúdených „brigádnikov“ privedených ppráp. C. D., ktorá povinnosť mu priamo vyplýva z ustanovenia § 49 ods. 6 zákona č. 4/2001 Z.z., spozoroval by vzdialenie sa odsúdeného. V danom prípade považoval krajský súd za relevantnú skutočnosť, že veliteľ eskorty až do začatia prác, tak ako tvrdil sám žalobca v odvolaní, mu nezmenil predtým určené miesto výkonu dozoru.

6. Krajský súd k námietke, že dosiaľ nebol ustálený skutkový stav vo vzťahu k miestu úteku odsúdeného a času jeho úteku zdôraznil, že tieto skutočnosti nemôžu mať vplyv na dostatočne preukázanú skutočnosť, že žalobca nevykonával dôsledne dozor na určenom mieste, v dôsledku čoho nastala mimoriadna okolnosť. V danom prípade bolo nesporné, že odsúdený prišiel do areálu strelnice v druhej skupine odsúdených tzv. „brigádnikov“, pričom vypovedal, že utiekol hneď, ako prišiel do areálu malej strelnice. Čo do určenia času úteku, súd uviedol, že i napriek tomu, že sa čas príchodu odsúdeného, ktorý vypovedal po viac ako dvoch rokoch od jeho úteku, nezhodoval s tvrdením žalobcu o predpokladanom úteku žalobcu, nebolo dôvodné túto skutočnosť vyhodnocovať ako zásadnú vo vzťahu k dôvodu prepustenia žalobcu zo služobného pomeru. Táto skutočnosť nemala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, pretože len na uvedenom časovom fakte napadnuté rozhodnutie nebolo založené, ale toto vychádzalo z ďalších preukázaných skutočností, pričom podstata spočívala v porušení ustanovenia § 49 ods. 6 zákona č. 4/2001 Z.z. Dodal, že skutočnosť, že odsúdení boli bez dozoru tvrdil v správnej žalobe aj sám žalobca, keď uviedol, že cit.: „pár sekúnd bol H. bez dozoru“, čo znamenalo, že zo strany žalobcu nebola vykonávaná stála kontrola pohybu alebo činnosti odsúdeného.

7. Krajský súd ďalej uviedol, že nakoľko žalovaný náležite zistil skutkový stav a vykonal rozsiahle dokazovanie, nepovažoval už za potrebné doplniť dokazovanie výsluchom žalobcom navrhnutých svedkov, pričom žalobca ani súdu neuviedol, aké skutočnosti mali byť navrhnutými výsluchmi preukázané. Rovnako sa stotožnil aj s tvrdením žalovaného, že žalobca vzhľadom na skutočnosť, že bol v rámci eskorty psovodom, bol povinný oznámiť veliteľovi eskorty, ako svojmu bezprostredne nadriadenému, že potrebuje pachovú stopu odsúdeného, a preto bezprostredným neoznámením vzniku tejto mimoriadnej udalosti, ktorá nepochybne v danom prípade sťažila výkon jeho štátnej služby, porušil povinnosť ustanovenú v § 48 ods. 3 písm. c/ zákona č. 73/1998 Z.z. K poukazu žalobcu na pochybenia žalovaného vo vzťahu k organizácii činnosti na nestráženom pracovisku s dozorom mimo ústav (článok 1 Smernice), konkrétne pokiaľ išlo o počet členov eskorty vo vzťahu k počtu odsúdených, systému organizácie príchodov iných pracovníkov do tohto priestoru (napríklad elektrikárov, ako v danom prípade), vzájomného krytia členov eskorty, povinnosti zabezpečiť perimenter, podpisovania denného rozkazu z 01. júna 2016, číslo: ÚVTOS a ÚVV-1-154/22-2016, zodpovednosti aj iných príslušníkov zboru, krajský súd uviedol, že žalobca nesignalizoval svojmu nadriadenému, že by podmienky na plnenie povinností, ktoré mu vyplývali z príslušných právnych predpisov, boli nevyhovujúce, respektíve ohrozujúce bezpečnosť nielen jeho, ale aj ostatných členov eskorty. Podľa ustanovenia § 48 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z.z., ak sa policajt (príslušník) domnieva, že rozkaz, príkaz alebo nariadenie je v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom, je povinný na to upozorniť svojho nadriadeného. Preto, pokiaľ sa žalobca domnieval, že splnením denného rozkazu poruší ustanovenie § 6 ods. 1 zákona č. 4/2001 Z.z., konkrétne, že by určeným zložením eskorty (3 členovia eskorty) vo vzťahu k počtu odsúdených (11 odsúdených) mohla vzniknúť, či už jeho osobe alebo inej osobe bezdôvodná ujma, bol povinný túto skutočnosť oznámiť svojmu nadriadenému. Splnenie tejto povinnosti nebolo v konaní preukázané, pričom ako aj sám tvrdil žalobca, na toto pracovisko nebol velený, čo znamená, že situáciu, respektíve riziká výkonu služby mal poznať.

8. Krajský súd v odôvodnení rozsudku ďalej uviedol, že posúdenie otázky závažnosti porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti je predmetom správneho uváženia žalovaného a súdu neprislúcha, aby vlastnou úvahou nahrádzal diskrečné oprávnenie správneho orgánu v otázke naplnenia obsahu právne neurčitého pojmu „porušenie služobnej prísahy a služobných povinností zvlášť hrubým spôsobom“, pretože by tým vstupoval do právomoci orgánu exekutívy, ktorá mu neprináleží. Z ustanovenia § 27 ods. 2 SSP vyplýva, že pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava správny súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. V danom prípade mal krajský súd preukázané, že žalobca, ako člen eskorty, nedodržel zásady vykonávania dozoru na mieste určenom veliteľom eskorty, v dôsledku čoho došlo k mimoriadnej udalosti - nedovolenému vzdialeniu sa odsúdeného. Dozorová služba predpokladá sústavnú kontrolu pohybu činnosti odsúdených na pracovisku, čo sa v danom prípade preukázateľne nestalo, čím sa vytvoril priestor aj na vzdialenie sa odsúdeného. Práve nedodržanie povinností súvisiacich s dozorom, konkrétne porušenie § 49 ods. 6 zákona č. 4/2001 Z.z. podľa názoru súdu, vzhľadom na následok, ktorý porušením tejto povinnosti vznikol, obstoí vo vyhodnotení žalovaného ako porušenie povinnosti zvlášť hrubým spôsobom. Navyac žalovaný dôvodne vytkol žalobcovi, ako psovodovi, aj porušenie ustanovenia § 48 ods. 3 písm. c/ zákona č. 73/1998 Z.z., keď si nesplnil povinnosť oznámiť veliteľovi eskorty nedostatky, ktoré ohrozujú alebo sťažujú výkon štátnej služby. V danom prípade to bola potreba zabezpečiť pachovú stopu, pričom k tejto skutočnosti sa žalobca v správnej žalobe vôbec nevenoval. Podľa názoru krajského súdu bola v prípade žalobcu splnená aj ďalšia zákonná podmienka na jeho prepustenie zo služobného pomeru a spočívajúca v tom, že jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, najmä záujmu na dôslednom dodržiavaní služobnej disciplíny a všeobecne záväzných právnych predpisov všetkými príslušníkmi ZVJS, na ich čestnosti a na upevňovaní dôvery občanov v tento zbor. Zákon č. 73/1998 Z.z. vyžaduje striktné dodržiavanie svojich ustanovení vo vzťahu k plneniu služobných povinností a predpokladá, že príslušník ZVJS v rámci svojho postavenia bude príkladne rešpektovať zákony a iné právne predpisy tak, ako sa k tomu zaviazal v služobnej prísaha a tiež, že si bude svedomite a zodpovedne plniť svoje služobné povinnosti. Súd sa stotožnil s právnym názorom žalovaného, že ponechanie žalobcu v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby vzhľadom na závažnosť jeho konania, ako aj jeho následok, ktorým bol útek odsúdeného. Jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo spôsobilé poškodiť vážnosť ZVJS ako ozbrojeného zboru a tiež naštrbiť dôveru občanov k zaisteniu ich bezpečnosti pred nedovoleným vzdialením sa odsúdených za tak závažné trestné činy, ako je v danom prípade trestný čin lúpeže. Správanie odsúdeného na úteku je nepredvídateľné a nepochybne predstavuje ohrozenie pre ostatných občanov, ktorí v dôsledku nedodržania riadneho výkonu dozorovej služby neboli chránení. Najmä vzhľadom na charakter ZVJS ako ozbrojenej zložky bolo konanie žalobcu vážnym porušením povinností stanovených citovaným zákonom. Každý príslušník ZVJS má väčšiu zodpovednosť za svoje konanie a svojím povolaním a profesiou má byť vzorom vo vzťahu k ostatným občanom. Na uvedený záver nemohla mať vplyv ani tá skutočnosť, že žalobca bol 25 krát disciplinárne odmenený. Dodal, že disciplinárny postih žalobcu premlčaný nebol a skutočnosť, že trestné stíhanie voči členom eskorty bolo odmietnuté, nemala vplyv na personálne konanie, keďže v konaní o prepustenie zo služobného pomeru nejde o posudzovanie spáchania trestného činu, ale o zistenie porušenia služobnej prísahy a toto konanie nezávisí ani od výsledku trestného konania.

9. Vzhľadom na vyššie uvedené, krajský súd konštatujúc pritom zákonnosť postupu a rozhodnutí správnych orgánov oboch stupňov v preskúmvanej veci, žalobu ako nedôvodnú zamietol.

10. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 168 SSP a vo veci úspešnému žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože nezistil dôvody na to, aby ich bolo možné spravodlivo požadovať.

II.

11. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

12. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP), rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) a nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti (§ 440 ods. 1 písm. i/ SSP).

13. Konkrétne namietal, že krajský súd v predchádzajúcom rozsudku, ktorým zrušil pôvodne vydané rozhodnutie žalovaného z 29. septembra 2016 pochybil, keď nezrušil aj personálny rozkaz z 10. júna 2016, Číslo: 184. Po zrušení rozhodnutia z 29. septembra 2016 zostal skutok uvedený v personálnom rozkaze nezmenený, skutok nebol upravený, ani zmenený a nebolo určené, ako porušil žalobca predpis. V disciplinárnom konaní musí byť jasne, určite a zrozumiteľne označený skutok - disciplinárny priestupok, či previnenie, musí byť správne zistený skutočný stav veci, miera zavinenia, motív, pohnútky a porušenie konkrétneho práva - § 49 zákona č. 73/1998 Z.z., konkrétneho predpisu (buď prísahu, alebo služobnú povinnosť) a konkrétne písmeno. Za jeden disciplinárny skutok nemôžu byť postihnutí traja porušovatelia, nebol zistený skutočný stav veci podľa zavinenia veliteľa eskorty, člena eskorty individuálne a konkrétne. Riaditeľ ústavu teda neurčil a neustálil, čoho sa dopustil psovod a čoho člen eskorty. Prepustení príslušníci ZVJS boli potrestaní pre kolektívnu zodpovednosť s tým, že iba v spoločnom konaní bolo možné určiť, či u každého prepusteného príslušníka došlo k hrubému, alebo zvlášť hrubému porušeniu predpisov. Dodnes nie je správne ustálený čas konania odsúdeného na pracovisku, na ktoré zo zákona eskortovaný nesmel byť. Jeho výpoveď z iného neoznačuje trasu úteku tak, ako to podal za preukázané riaditeľ ústavu s disciplinárnou právomocou v správnom konaní, v ktorom on prvý vytvoril nezákonný status, práve štatutár služobného úradu porušením zákona spochybnil to, či porušovateľ zákona nestráca právomoc uplatniť disciplinárnu právomoc. Služobný pomer podľa § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z.z. možno prepustením skončiť, ak sú splnené dve materiálne podmienky, pričom v danej veci niet konkrétneho označenia porušenia služobnej prísahy zo strany žalobcu a nie je uvedené, ako a ktorá služobná povinnosť bola porušená. Pokiaľ potom neexistuje konkrétne porušenie predpisu (prísahy, alebo povinnosti), nemožno určiť, či ide o závažné, alebo hrubé porušenie prísahy, alebo povinnosti. Pri skončení služobného pomeru podľa § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z.z. musel člen eskorty zvlášť hrubým spôsobom porušiť prísahu, alebo svoju povinnosť; ani jeden však neporušil predpis vôbec, lebo boli zaradení na výkon nezákonnej služby. Rovnako záver, že ponechanie prepustených v služobnom pomere je na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby je nesprávnym právnym posúdením, keď verejne známy nedostatok príslušníkov vo výkone strážnej služby a výpomoc iných útvarov vylučujú právny záver, že zotrvanie by bolo na úkor strážnej služby.

14. Ďalej namietal, že riaditeľ ústavu porušil zákon, vytvoril právne neexistujúce pracovisko, vyvodzoval porušenie neexistujúceho predpisu a rozkazu o perimetrii a o mieste stráženeho stanovišťa (na ceste mimo pracoviska), čím zneužil svoju právomoc, rozhodnutie o vytvorení pracoviska strelnica je nulitným správnym aktom, tak ako je upravená údržba a čistenie okolia útvaru vrátane priestorov, musela byť spracovaná smernica na stavbu a prestavbu strelnice, odsúdený nesmel opustiť strážnený útvar, keďže bol odsúdený na dlhodobý trest, a ak je odsúdený v režime najprísnejšieho strázenia a je v stíhaní (hrozí mu ďalší trest), nesmie byť zaradený na prácu mimo útvar. V tejto súvislosti poukázal jednak na nezodpovedný prístup riaditeľa ústavu, ktorý nevytvoril priaznivé podmienky na riadny výkon štátnej služby, bez právneho dôvodu zmenil dovtedy existujúce pravidlá a zásady vytvorenia pracovísk a jednak nezodpovedný prístup vlády Slovenskej republiky, Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky hraničiaci s ohrozením života a zdravia príslušníkov ZVJS velených do eskorty, kde početný stav, stav výzbroje a výstroja znásobuje akútne ohrozenie na živote a zdraví ľudí pri kontakte s odsúdenými, alebo obvinenými. Ani zmenený rozkaz po udalosti, ktorý umožňoval do práce zaradiť piatich odsúdených sprevádzaných trojčlennou eskortou, nerieši vzájomnú ochranu zdravia a života príslušníkov bez iných opatrení, ktoré boli nutné na verejnom priestranstve v susedstve verejnej komunikácie v priestoroch, kde mimo brigády bol prístup aj zlodejov atď. V závere požiadal o vypočutie a doplnenie a vykonanie dôkazov na nariadenom pojednávaní.

15. Navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok krajského súdu a jemu predchádzajúce rozhodnutie žalovaného z 29. augusta 2018 vrátane personálneho rozkazu z 10. júna 2016, prípadne zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

16. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadril podaním z 13. februára 2020.

17. Dôvody žalobcom uplatnené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné; plne sa stotožnil so záverom, ku ktorému dospel krajský súd. Žalobca v kasačnej sťažnosti neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by vzhľadom na skutkový stav veci mali relevanciu. Opakoval svoje tvrdenia, ktoré už sám v konaní uviedol, v mnohých prípadoch zachádzal za hranicu právnej argumentácie a vytváral až nereálne kauzy a tvrdenia, ktoré s prejednáványm prípadom nemali nič spoločné, čo podľa názoru žalovaného malo slúžiť na zakrytie prostých dôvodov, pre ktoré bol žalobca prepustený zo štátnej služby príslušníka ZVJS. Tieto dôvody boli jednoznačne definované ako zlyhanie pri plnení základných povinností príslušníka ZVJS, čo malo za následok nenaplnenie primárnych funkcií ZVJS, ktorými sú zabezpečenie výkonu trestu odňatia slobody a stráženie odsúdených vo výkone trestu.

18. Navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

IV.

19. K vyjadreniu žalovaného zaslal žalobca písomné stanovisko z 28. februára 2020.

20. Uviedol, že mimoriadna udalosť mala príčinu a podmienky s absolútnou istotou inde, než v porušení povinností každého člena eskorty individuálne a konkrétne dodnes neurčených. Veliteľ eskorty mal iné práva a povinnosti než psovod (žalobca) a úplne iné ako ďalší člen eskorty. Pracovisko bolo vytvorené procesne a hmotnoprávne nezákonne a bez súhlasu Generálneho riaditeľstva ZVJS a príslušných odborov nadriadeného správneho orgánu. Opakovane namietal nedostatok aktívnych strážnych, nedostatočnú personálnu a materiálnu vybavenosť na výkon strážnej služby, odsúdených v rozhodný deň bolo viac ako šesť a nemal stáť na ceste mimo strelnice, lebo zostávajúci dvaja členovia eskorty by zostali voči jedenástim odsúdeným sami (z toho šesť obzvlášť nebezpečných zločincov, ktorí podľa zákona č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov nesmeli opustiť strážený objekt útvaru Leopoldov) bez účinného krytia, čo možno zo strany nadriadeného považovať za porušenie § 49 písm. a/, c/, d/ a § 48 ods. 1 písm. a/ a ods. 3 písm. a/, d/, n/ zákona č. 73/1998 Z.z. Odsúdený nesmel, ani po súhlase zaraďovacej komisie byť zaradený na bezplatnú brigádnicú činnosť, ani na kosenie a údržbu okolia stráženého objektu. Zopakoval, že v danej veci malo ísť o strážené pracovisko, nemohlo sa postupovať podľa platného predpisu o kosení okolia útvaru (valu pevnosti) a drobnej údržbe. Stavebná úprava, prestavba a výstavba strelnice nie je údržba okolia a kosenie trávy.

V.

21. Vyjadrenie žalobcu bolo doručené žalovanému dňa 23. apríla 2020 na vedomie.

VI.

22. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedených v kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 1,2 SSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

23. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

24. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

25. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

26. Podľa § 6 ods. 2 písm. a/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách.

27. Podľa § 177 ods. 1 SSP, správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

28. Podľa § 178 ods. 1 SSP, žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

29. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd postupom podľa § 190 SSP zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 29. septembra 2016, Číslo: GR ZVJS-418-10/14-2018 (v znení vyznenia o oprave z 30. októbra 2019, číslo GR ZVJS-spor-2-3/14-2019), ktorým podľa § 243 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z.z. zamietol odvolanie a potvrdil personálny rozkaz riaditeľa ústavu z 10. júna 2016, Číslo: 184. Uvedeným personálnym rozkazom bol žalobca podľa § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z.z. prepustený zo služobného pomeru v štátnej službe príslušníka ZVJS, keď žalobca svojím nezodpovedným konaním naplnil hmotnoprávne podmienky prepustenia zo služobného pomeru, keď porušil služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

30. Zákon č. 73/1998 Z.z. upravuje štátnu službu príslušníkov Policajného zboru, príslušníkov Slovenskej informačnej služby, príslušníkov Národného bezpečnostného úradu a príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky; upravuje aj právne vzťahy, ktoré súvisia so vznikom, zmenami a skončením štátnej služby príslušníkov Policajného zboru, príslušníkov Slovenskej informačnej služby, príslušníkov Národného bezpečnostného úradu a príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky (§ 1,2).

31. Podľa § 1 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z., policajtom sa na účely tohto zákona rozumie príslušník Policajného zboru, príslušník informačnej služby, príslušník bezpečnostného úradu a príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže.

32. Podľa § 48 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z., policajt je povinný
a/ plniť svedomite úlohy, ktoré sú mu uložené ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj úlohy uložené rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených, ak bol s nimi riadne oboznámený,
c/ oznámiť bezprostredne nadriadenému poruchy a nedostatky, ktoré ohrozujú alebo sťažujú výkon štátnej služby, a hroziacu škodu,
f/ zdržať sa konania, ktoré by mohlo viesť k stretu dôležitého záujmu štátnej služby s osobnými záujmami, najmä nezneužívať informácie získané v súvislosti s výkonom služby na vlastný prospech alebo na prospech iného,

g/ v štátnej službe i mimo štátnej služby zdržať sa konania, ktoré by mohlo narušiť vážnosť Policajného zboru alebo ohroziť dôveru v tento zbor.

33. Podľa § 48 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z.z., ak sa policajt domnieva, že rozkaz, nariadenie, príkaz alebo pokyn jeho nadriadeného je v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom, je povinný na to nadriadeného upozorniť. Ak nadriadený trvá na splnení rozkazu, nariadenia, príkazu alebo pokynu, musí ho policajtovi písomne potvrdiť a policajt je povinný ho splniť. Písomné potvrdenie sa nevyžaduje, ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania. Policajt je povinný odoprieť splnenie rozkazu, nariadenia, príkazu alebo pokynu nadriadeného, ak by jeho splnením spáchal trestný čin; túto skutočnosť oznámi bezodkladne vyššiemu nadriadenému.

34. Podľa § 189 ods. 1 písm. c/ zákona č. 73/1998 Z.z., služobný pomer sa končí prepustením.

35. Podľa § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z.z., policajt sa prepustí zo služobného pomeru, porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

36. Podľa § 192 ods. 5 zákona č. 73/1998 Z.z., o prepustení policajta z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. d/ až g/ možno rozhodnúť len do šiestich mesiacov odo dňa, keď nadriadený zistil dôvod prepustenia, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď tento dôvod vznikol; v týchto lehotách sa musí rozhodnutie o prepustení policajtovi aj doručiť.

37. Podľa § 193 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z., návrh na prepustenie policajta zo služobného pomeru spracováva spravidla jeho bezprostredne nadriadený na predpísanom tlačive a predkladá ho bezodkladne služobným postupom na ďalšie opatrenie nadriadenému, ktorý je oprávnený rozhodnúť o prepustení policajta zo služobného pomeru.

38. Podľa § 193 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z.z., policajtovi musí byť daná možnosť vyjadriť sa k návrhu na prepustenie zo služobného pomeru z dôvodu uvedeného v § 192 ods. 1 písm. e/, navrhovať dôkazy a obhajovať sa.

39. Podľa § 194 ods. 1 veta prvá zákona č. 73/1998 Z.z., rozhodnutie o prepustení sa musí vyhotoviť písomne a musí byť v ňom uvedený dôvod prepustenia so skutočnosťami, ktoré ho zakladajú, inak je neplatné.

40. Podľa § 194 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z., ak bol policajt prepustený z dôvodov uvedených v § 192 ods. 1 písm. c/ až g/, možno skončiť služobný pomer dňom doručenia rozhodnutia o prepustení.

41. Podľa § 225 ods. 2 písm. c/ zákona č. 73/1998 Z.z., služobný úrad vopred prerokuje s príslušným odborovým orgánom návrh na prepustenie policajta zo služobného pomeru z dôvodu organizačných zmien alebo pre zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti.

42. Podľa § 233 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z., oprávnený orgán postupuje pred vydaním rozhodnutia tak, aby bol presne a úplne zistený skutočný stav veci; na ten účel je povinný obstaráť si na rozhodnutie potrebné podklady.

43. Podľa § 233 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z.z., oprávnený orgán posudzuje rovnako dôkladne všetky rozhodné okolnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech, alebo v neprospech účastníka konania.

44. Podľa § 238 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z., za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

45. Podľa § 238 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z.z., dôkazom sú najmä výpovede, vyjadrenia osôb vrátane účastníkov konania, odborné posudky, znalecké posudky, správy, vyjadrenia a potvrdenia orgánov a organizácií, listiny, veci a obhliadka.

46. Podľa § 238 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z., účastník konania je oprávnený navrhovať na podporu svojich tvrdení dôkazy.

47. Podľa § 238 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z.z., oprávnený orgán hodnotí dôkazy podľa vlastnej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

48. Podľa § 241 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z., rozhodnutie musí byť v súlade s právnymi predpismi, musí vychádzať zo skutočného stavu vecí a obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní. V písomnom vyhotovení rozhodnutia sa tiež uvedie, kto rozhodnutie vydal, dátum vydania rozhodnutia a označenie policajta. Rozhodnutie musí byť podpísané s uvedením hodnosti, mena, priezviska a funkcie toho, kto ho vydal, opatrené odtlačkom pečiatky so štátnym znakom a oznámené účastníkovi konania vyhlásením alebo dorúčením. Ak totožnosť príslušníka Slovenskej informačnej služby alebo toho, kto rozhodnutie vydal, má zostať utajená, v rozhodnutí sa jeho meno a priezvisko neuvádza; táto osoba sa v rozhodnutí označí iným vhodným spôsobom.

49. Podľa § 241 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z.z., výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovení právneho predpisu, podľa ktorého bolo rozhodnuté. Ak sa v rozhodnutí ukladá povinnosť na plnenie, ustanoví sa pre ňu rozsah plnenia a lehota.

50. Podľa § 241 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z., v odôvodnení rozhodnutia sa uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený oprávnený orgán pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodoval.

51. Podľa § 243 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z., odvolacím orgánom je najbližší nadriadený orgán, ktorý rozhodnutie vydal.

52. Podľa § 243 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z., odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu; ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni.

53. Podľa § 243 ods. 4, ak sú na to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

54. Podľa § 247a zákona č. 73/1998 Z.z., na konanie podľa tohto zákona sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní 52) [odkaz na zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok)] okrem výkonu rozhodnutia.

55. Podľa § 1 zákona č. 4/2001 Z.z., Zbor väzenskej a justičnej stráže (ďalej len "zbor") je ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy na úseku
a/ výkonu väzby,
b/ výkonu trestu odňatia slobody,
c/ ochrany objektov zboru, objektov detenčného ústavu a v ich blízkosti,
d/ ochrany verejného poriadku a bezpečnosti v objektoch súdu, objektoch prokuratúry a v ich blízkosti.

56. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 4/2001 Z.z., zbor organizačne tvoria

a/ generálne riaditeľstvo,

b/ ústavy na výkon väzby, ústavy na výkon trestu odňatia slobody, ústav na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých a nemocnica pre obvinených a odsúdených (ďalej len "ústav").

57. Podľa § 6 ods. 3 zákona č. 4/2001 Z.z., výkonom služby je činnosť príslušníka zboru spojená s plnením úloh podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.1) (odkaz napríklad na zákon č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 221/2006 Z.z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov; pozn. súdu).

58. Podľa § 39 ods. 1 písm. f/ zákona č. 4/2001 Z.z., príslušník zboru je oprávnený použiť služobného psa, ak v tomto zákone nie je ustanovené inak, pri strážení a eskortovaní obvineného alebo odsúdeného alebo dodávaní osoby.

59. Podľa § 49 ods. 1 zákona č. 4/2001 Z.z., ochranou sa na účely tohto zákona rozumie súhrn opatrení, ktorých cieľom je zaistiť bezpečnosť objektov a predchádzať alebo zamedziť narúšaniu ustanoveného poriadku v nich. Ochrana zahŕňa stráženie a obranu.

60. Podľa § 49 ods. 2 zákona č. 4/2001 Z.z., strážením sa na účely tohto zákona rozumie súhrn služobných činností realizovaných príslušníkmi zboru s využitím určených prostriedkov a ustanovených postupov zameraných na ochranu určených objektov a na kontrolu pohybu alebo činnosti obvinených, odsúdených a osôb umiestnených v detenčnom ústave s cieľom zabrániť ich úteku.

61. Podľa § 49 ods. 4 zákona č. 4/2001 Z.z., eskortou sa na účely tohto zákona rozumie sprevádzanie a stráženie obvineného alebo odsúdeného spravidla ozbrojeným príslušníkom zboru s cieľom zabrániť ich úteku.

62. Podľa § 49 ods. 6 zákona č. 4/2001 Z.z., dozorom nad obvineným alebo odsúdeným sa na účely tohto zákona rozumie súhrn služobných činností príslušníka zboru, pri ktorých sa vykonáva stála kontrola pohybu alebo činnosti obvineného alebo odsúdeného.

63. Podľa článku 1 Smernice, pracovisko čistenie a údržba príľahlých priestorov okolia ústavu a objektov v okolí ústavu, ktoré sú v jeho správe, je nestrážené pracovisko s dozorom mimo ústavu. Jedná sa o pracovisko so sezónnym charakterom prác. Prácu na uvedenom pracovisku vykonávajú odsúdení zaradení na výkon prác pre ústav bezplatne v rozsahu najviac štyri hodiny denne. Pracovisko je zriadené v okolí celého vonkajšieho ohradného múru ústavu, vrátane príľahlého priestoru pred administratívnou budovou, areálu tenisového kurtu, časti železničného koľajiska, ktoré spravuje ústav, v priestore bývalého ÚAO, objektu č. 17 - Strelnica, objektu č. 26 - ČOV, objektu č. 39 - Kultúrny dom.

64. Podľa článku 2 ods. 1 písm. c/ Smernice, (veliteľ eskorty; pozn. súdu) v prípade, ak je eskorta zložená z viacerých členov, vykoná rozdelenie eskorty.

65. Najvyšší správny súd po vyhodnotení žalobcom v kasačnej sťažnosti uplatnených dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu recentného súdneho spisu, pripojeného súdneho spisu sp. zn. 14S/4/2017, ako aj pripojeného administratívneho spisu konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu s poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedenú v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát najvyššieho správneho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom.

66. Predovšetkým je potrebné uviesť, že služobný pomer príslušníkov policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície je svojou povahou inštitútom verejného práva - ide o štátnozamestnanecký právny pomer. Takýto právny pomer nevzniká zmluvou, ale mocenským aktom služobného orgánu - rozhodnutím o prijatí do služobného pomeru a po celú dobu svojho trvania sa výrazne odlišuje od pomeru pracovného, ktorý je naopak typickým pomerom súkromnoprávnym. To sa prejavuje okrem iného aj v právnej úprave týkajúcej sa zmeny služobného pomeru, služobnej disciplíny, skončenia služobného pomeru a nárokov s ním súvisiacich a ďalších prípadov rozhodovania služobných orgánov. Tieto vzťahy, sú založené na tuhšej podriadenosti a nadriadenosti subjektov služobného pomeru. Právna povaha takéhoto služobného pomeru príslušníkov Policajného zboru odráža osobitný charakter zamestnávateľa ako primárneho nositeľa verejnej moci, potreba pevného začlenenia policajta do organizmu verejnej moci

a účasť na jej výkone. Ide teda o špecifický štátnozamestnanecký pomer verejného práva, ktorého právna úprava má formu kódexu. Vychádzajúc z uvedeného je dôvodné konštatovať, že zákonná úprava služobného pomeru príslušníkov ozbrojených zborov poskytuje príslušníkom v služobnom pomere nižšiu mieru ochrany. Táto je premietnutá aj v osobitnej úprave konania vo veciach služobného pomeru v dvanástej časti zákona o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, ktorá vylučuje použite všeobecného predpisu o správnom konaní, okrem výkonu rozhodnutia (§ 247a zákona o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru). V tejto súvislosti najvyšší správny súd poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 04. novembra 2015, sp. zn. 4Sžo/9/2015, podľa ktorého cit.: „(...) služobný pomer príslušníka zboru je inštitútom verejného práva. Právna povaha služobného pomeru príslušníka zboru vyplýva zo zvláštnej povahy zamestnávateľa príslušníka, ktorým je štát ako primárny nositeľ verejnej moci. Každý príslušník zboru má väčšiu zodpovednosť za svoje konanie a svojím povolaním a profesiou má svojím chovaním byť vzorom ostatným občanom, z čoho vyplýva aj jeho postavenie v spoločnosti. Preto sú na činnosť príslušníka zboru kladené vyššie nároky a to nielen počas priameho výkonu štátnej služby, ale aj mimo nej. Zákon č. 73/1998 Z. z. poskytol vybraným skupinám štátnym zamestnancov a v nadväznosti na nich aj ich rodinným príslušníkom lepšie sociálne zabezpečenie a vyššie spoločenské postavenie, ako má väčšia časť pracovníkov a zamestnancov, ktorých pracovný režim upravuje Zákonník práce, resp. iné právne predpisy. Preto treba považovať za prirodzené, že na druhej strane kladie zákon vyššie podmienky profesionálneho a morálneho charakteru pre výkon služby, ktorých porušenie nekompromisne sankcionuje. To v konečnom dôsledku znamená, že zákon vyžaduje striktné dodržiavanie svojich ustanovení prísnejšie, ako iné zákony.“

67. Žalobca v kasačnej sťažnosti namietal, že v prejednávanej veci neboli splnené obligatórne podmienky plynúce z § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z.z. V tejto súvislosti najvyšší správny súd uvádza, že ustanovenie § 192 ods. 1 menovaného zákona upravuje taxatívny výpočet dôvodov, naplnenie ktorých zakladá dôvod na prepustenie policajta (v tomto zmysle sa policajtom rozumie aj príslušník ZVJS; pozri § 1 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z.) zo služobného pomeru. Konkrétne sa policajt prepustí zo služobného pomeru, ak pre neho v dôsledku zníženia početných stavov Policajného zboru schválených vládou nie je iné služobné zaradenie, podľa rozhodnutia lekárskej komisie stratil dlhodobo zo zdravotných dôvodov spôsobilosť vykonávať akúkoľvek funkciu v Policajnom zbore alebo spôsobilosť vykonávať doterajšiu funkciu a nemožno ho previesť ani preložiť na inú funkciu v štátnej službe, ktorej výkon by nebol na ujmu jeho zdravia, podľa posudku služobného klinického psychológa nie je duševne spôsobilý na výkon štátnej služby, bol pri služobnom hodnotení hodnotený ako nespôsobilý vykonávať akúkoľvek funkciu v štátnej službe, porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, bol právoplatne odsúdený pre úmyselný trestný čin alebo pre trestný čin na nepodmienečný trest odňatia slobody, stratil štátne občianstvo Slovenskej republiky alebo nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky. V predmetnej veci správne orgány po vykonanom dokazovaní dospeli k záveru, že žalobca svojím konaním naplnil dôvod plynúci z § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z.z., a teda, že porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Z uvedenej zákonnej konštrukcie je zrejmé, že na naplnenie tohto dôvodu musia byť kumulatívne splnené dve základne podmienky, po prvé, policajt zvlášť hrubým spôsobom porušil služobnú prísahu, alebo služobnú povinnosť a po druhé, jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

68. V tomto smere najvyšší správny súd ďalej uvádza, že zákon č. 73/1998 Z.z. v § 192 ods. 1 písm. e/ [na rozdiel od pojmu „služobná prísaha“ (§ 17)] bližšie nedefinuje / nešpecifikuje, čo možno považovať, respektíve aké konanie príslušníka Policajného zboru už dosahuje intenzitu tzv. „porušenia služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom“ majúceho za následok prepustenie policajta zo služobného pomeru. V tomto smere zákonodarca ponechal na správnom orgáne, aby posúdil, či konkrétne konanie policajta je takej intenzity, že napĺňa pojmový znak „porušenia služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom“. Možno teda hovoriť o správnej úvahe, respektíve voľnej úvahe správneho orgánu vyjadrujúcej určitý stupeň voľnosti rozhodovania správneho orgánu, ktoré mu umožňuje v medziach zákona prijať také rozhodnutie, aké uzná za najvhodnejšie, a to s prihliadnutím

na konkrétne okolnosti veci. Správne uváženie sa uplatňuje predovšetkým v situáciách, keď správny orgán má na výber, či v určitej situácii uplatní svoju právomoc, alebo nie. V týchto prípadoch spravidla vychádza len zo všeobecného vymedzenia zákonných podmienok, ktoré zároveň predstavujú hranicu voľnej úvahy. Z hľadiska správnej teórie možno správnu úvahu definovať ako zákonom založenú voľnosť tohto orgánu zvoliť pri riešení konkrétneho prípadu jedno z viacerých právne možných rozhodnutí, pričom voľná úvaha môže byť založená iba zákonom, respektíve z neho odvodenou právnou normou (Z. Bažil), zákonom vymedzený stupeň slobody správnych orgánov pri rozhodovaní konkrétnej veci, pričom v uvedenom rámci administratívny orgán prijíma optimálne riešenie z niekoľkých rôznych možností, avšak možnosť výberu z niekoľkých variant neznamená absolútnu slobodu správneho orgánu, keďže uváženie je vždy obmedzené určitým rámcom, či už užšie, alebo širšie (J. Macur). Pôjde teda o stav, keď právne normy, ktoré presne a jednoznačne neurčujú, aké riešenie má správny orgán na konkrétny prípad aplikovať, ale umožňujú, aby konajúci orgán v danom prípade sám hľadal riešenie, avšak v rámci priestoru vymedzeného právnou normou (K. Tóthová). V zákone č. 73/1998 Z.z. zákonodarca explicitne nedefinuje, čo pokladá za zvlášť hrubé porušenie prísahy alebo zvlášť hrubé porušenie služobnej povinnosti, z ktorých dôvodov uvedené ustanovenie je možné považovať za právnou normu s relatívne neurčitou (abstraktnou) hypotézou, teda patrí k právnym normám, ktorých hypotéza nie je určená priamo právnym predpisom, a ktoré tak prenechali správne orgánu príslušnému na konanie, aby podľa vlastnej úvahy v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého vopred neobmedzeného okruhu konkrétnych okolností. Zákon síce ponechal širokú možnosť uváženia v prípade rozhodnutia o prepustení policajta zo služobného pomeru pre zvlášť hrubé porušenie prísahy alebo zvlášť hrubé porušenie služobnej povinnosti, avšak táto úvaha musí zodpovedať zisteným skutkovým okolnostiam a musí mať oporu vo vykonanom dokazovaní a musí byť logickým vyústením riadneho hodnotenia skutkových zistení. Na tomto mieste najvyšší správny súd poukazuje aj na § 27 ods. 2 SSP, podľa ktorého pri rozhodnutí, opatrení alebo inom zásahu, ktoré orgán verejnej správy vydal alebo vykonal na základe zákonom povolenej správnej úvahy, správny súd preskúmava iba, či také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah nevybočili z medzí a hľadísk ustanovených zákonom.

69. Za zvlášť hrubé porušenie služobnej povinnosti považoval žalovaný tú skutočnosť, že dňa 02. júna 2016 žalobca ako člen eskorty (navyššie ako psovod s dlhoročnou praxou) na pracovisku údržba strelnice v ústave, nedodrжал zásady vykonávania dozoru v súlade s § 49 ods. 6 zákona č. 4/2001 Z.z., v zmysle ktorého sa na účely tohto zákona pod pojmom dozor nad obvineným alebo odsúdeným rozumie súhrn služobných činností príslušníka zboru, pri ktorých sa vykonáva stála kontrola pohybu alebo činnosti obvineného alebo odsúdeného. Za závažné bolo tiež vyhodnotené, že ani jeden člen eskorty, ktorej členom bol aj žalobca, nevidel ako, kam a kedy sa odsúdený vzdialil z pracoviska, čo svedčí o porušení povinnosti plynúcej mu z § 49 ods. 6 zákona č. 4/2001 Z.z.

70. Rovnako sa najvyšší správny súd stotožňuje so záverom, že žalobca ako člen eskorty a vykonávajúci činnosť psovoda, bol povinný pri zistení vzdialenia sa odsúdeného upozorniť veliteľa eskorty o potrebe bezodkladného informovania vedúceho zmeny o vzniku mimoriadnej udalosti. Súd len podotýka, že osoba odsúdeného, ktorý vyvolal mimoriadnu situáciu bola stotožnená pomerne rýchlo, čo vyplýva z výpovede ďalšieho člena eskorty zo 06. júna 2016. Žalobca na základe svojej špecifickej činnosti psovoda mal plniť úlohy, ktoré mohol zabezpečiť výlučne príslušník z úseku služobnej kynológie. Žalobca mal preto upozorniť veliteľa eskorty, že pátranie bez vyznenia nemôže byť úspešné, nakoľko v tom čase nedisponoval pachovou stopou ušlého odsúdeného. Týmto konaním došlo k zmareniu úspešného nasadenia služobných psov na pachovú stopu. O zásadách postupov pri nasadzovaní služobných psov mal žalobca vedieť, a to vzhľadom na svoje skúsenosti, odborné znalosti a dlhodobý výkon štátnej služby. Navyše v zmysle rozkazu č. 37 o pridelení služobných psov z 22. apríla 2016 mal žalobca prideleného služobného psa s evidenčným číslom 96/09/Z so získanou kategóriou vycvičenosti „OB“ (obranný) a „VS-1“ (všestraný 1. stupeň) s tým, že práve tieto kategórie vycvičenosti sú vhodné na riešenie mimoriadnej situácie, ktorá v danom prípade vznikla.

71. Podľa názoru najvyššieho správneho súdu vo vzťahu k žalobcovi bola splnená aj ďalšia zákonná podmienka plynúca z § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z.z., a teda, že ponechanie žalobcu v

služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Zákon č. 73/1998 Z.z. vyžaduje striktné dodržiavanie svojich ustanovení vo vzťahu k plneniu služobných povinností a predpokladá, že príslušník ZVJS v rámci svojho postavenia bude príkladne rešpektovať zákony a iné právne predpisy tak, ako sa k tomu zaviazal v služobnej prísaha a tiež, že si bude svedomite a zodpovedne plniť svoje služobné povinnosti, chrániť práva občanov, ich bezpečnosť a verejný poriadok. Aj podľa názoru súdu konanie žalobcu malo vysoko negatívny vplyv tak na ostatných príslušníkoch ZVJS, ako aj na ústav ako inštitúciu a tiež na verejnú mienku. Jednou zo základných povinností príslušníka ZVJS je zabezpečovanie výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody, stráženia obvinených vo výkone väzby a odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody a dozor a dohľad nad obvinenými a odsúdenými, zabezpečovanie bezprostredného prenasledovania obvinených na úteku z výkonu väzby, odsúdených na úteku z výkonu trestu odňatia slobody alebo odsúdených, ktorí sa nedovolené vzdialili z otvoreného oddelenia ústavu alebo nestráženého pracoviska mimo ústavu a zabezpečovanie a výkon eskort na území Slovenskej republiky obvinených vo výkone väzby a odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody. V predmetnej veci žalobca ako príslušník ozbrojeného zboru zanedbal svoje povinnosti, čo malo za následok nedovolené vzdialenie sa odsúdeného z nestráženého pracoviska s dozorom a tým vyvolanie mimoriadnej situácie. Týmto konaním žalobca porušil jednu zo základných povinností (ak nie vôbec primárnu) spočívajúcu v zabezpečovaní náležitého výkonu dohľadu a dozoru nad odsúdenými vo výkone trestu odňatia slobody. Ako priťažujúcu okolnosť možno žalobcovi vytknúť aj ten fakt, že úteku odsúdeného nielenže nezabránil, ale ani jeho útek nezaznamenal.

72. Pokiaľ v tomto smere žalobca namietal nesplnenie tejto podmienky dôvodiac pritom verejne známym nedostatkom príslušníkov vo výkone strážnej služby a výpomocou iných útvarov danému ústavu, najvyšší správny súd uvádza, že žalobca bol prepustený zo služobného pomeru podľa § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z.z., a teda, že porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby a nie z dôvodu plynúceho z § 192 ods. 1 písm. a/ menovaného zákona pre nadbytočnosť.

73. Nadväzne na skutočnosti uvádzané v predchádzajúcich bodoch tohto rozhodnutia, najvyšší správny súd ďalej uvádza, že nebolo sporné, že dňa 02. júna 2016 došlo v ústave na výkon trestu odňatia slobody a ústave na výkon väzby k vzniku mimoriadnej udalosti spočívajúcej v nedovolenom vzdialení sa odsúdeného z pracoviska s dozorom - strelnice - objekt v nestráženej časti ústavu. Za účelom prešetrenia príčin a okolností vedúcich k vzniku danej mimoriadnej okolnosti bola zriadená komisia, ktorá vo svojej správe zo 06. júna 2016, Číslo: GR ZVJS-19-6-1/11-2016 dospela k záveru, že k vzdialeniu odsúdeného z nestráženého pracoviska s dozorom mimo ústav došlo pravdepodobne od 07:42 hodiny do 07:55 hodiny (v čase cca o 07:42 hodine príchod odsúdených do areálu, v čase cca o 07:49 hodine príchod zamestnancov zboru z oddelenia logistiky, následne po ich vpustení do areálu veliteľ eskorty zistil, že jeden z odsúdených chýba). Na základe vykonaných pohovorov veliteľa eskorty a členov eskorty (členom eskorty bol aj žalobca) bolo zistené nedodržanie zásad vykonávania dozoru podľa § 49 ods. 6 zákona č. 4/2001 Z.z., čo bolo potvrdené pohovorom s vedúcim oddelenia ochrany a zástupcom vedúceho oddelenia ochrany, zo strany ktorých bolo zistené, že príslušníci vykonávajúci eskortu boli každý týždeň poučovaní o systéme výkonu dozoru pri vykonávaných eskortách, najmä porušenie zásady permanentnej prítomnosti príslušníka na vonkajšom rohu strelnice so štrkovou cestou na zaistenie celého perimetra a porušenie zásady vykonávania stálej kontroly pohybu, alebo činnosti odsúdených. Zriadená komisia teda dospela k záveru, že primárnou príčinou vzniku danej mimoriadnej udalosti bolo porušenie predpisov a pravidiel dozornej služby upravenej zákonom č. 4/2001 Z.z. Následne dňa 9. júna 2016 bol predložený návrh na prepustenie žalobcu zo služobného pomeru príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže podľa § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z.z., pričom dôvodom bolo nedodržanie zásad vykonávania dozoru podľa § 49 ods. 6 zákona č. 4/2001 Z.z. členmi eskorty, konkrétne členovia eskorty nevykonávali stálu kontrolu pohybu alebo činnosti odsúdených na pracovisku a nezabezpečili permanentnú prítomnosť príslušníka eskorty na vonkajšom rohu strelnice so štrkovou cestou na zabezpečenie únikovej cesty z pracoviska, čo viedlo dňa 02. júna 2016 k vzniku mimoriadnej udalosti - nedovolené vzdialenie sa odsúdeného. Právo žalobcu navrhovať dôkazy, obhajovať sa, vyjadriť sa k návrhu na prepustenie nebolo porušené (žalobca nevyužil možnosť sa k danej veci vyjadriť); rovnako návrh na prepustenie policajta zo

služobného pomeru pre zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti bol v súlade s § 225 ods. 2 písm. c/ zákona č. 73/1998 Z.z. prerokovaný s príslušným odborovým orgánom.

74. V súvislosti s postavením žalobcu a úlohami, ktoré plnil v priebehu eskorty dňa 02. júna 2016 z obsahu administratívneho spisu žalovaného, konkrétne z výpovede - záznamu z pohovoru uskutočnenom dňa 06. júna 2016 s veliteľom eskorty a dvomi členmi eskorty (teda aj so žalobcom) mal najvyšší správny súd preukázané, že v čase, kedy prichádzala druhá skupina odsúdených (šesť brigádnikov, medzi ktorými bol aj odsúdený H.), veliteľ eskorty žalobcu zavolať ku dverám malej strelnice, aby veliteľ eskorty mohol ísť otvoriť bránku do areálu strelnice. Z uvedeného je zrejmé, že miesto výkonu dozoru žalobcu bolo určené medzi altánkom a vchodovou bránou do malej strelnice. Táto skutočnosť vyplýva jednak z výpovede veliteľa eskorty zo 06. júna 2016 a jednak z výpovede samotného žalobcu uskutočnenej na pojednávaní pred krajským súdom dňa 17. apríla 2018 vo veci pôvodne vedenej pod sp. zn. 14S/4/2017. V tomto smere sa najvyšší správny súd stotožňuje so záverom krajského súdu, že žalobca mal stáť tak, aby mal výhľad na vchodovú bránu v smere do malej strelnice. To, že tak žalobca neučinil vyplýva z výpovede ďalšieho člena eskorty uskutočnenej dňa 06. júna 2016, ktorý potvrdil, že cit.: „(...) V čase keď nám práp. U. (vedúci eskorty; pozn. súdu) otváral bránku tak skupina odsúdených „voľno-pohybári“ sa nachádzala na malej strelnici. Npráp. Y. sa nachádzal v altánku a psa mal odloženého pred vstupom do altánku. Vošiel som do areálu s odsúdenými „brigádnikmi“ (medzi ktorými bol aj odsúdený H.; pozn. súdu) do areálu strelnice a odviezol som týchto odsúdených taktiež na malú strelnicu. (...)“ V tomto smere je podstatnou výpoveď samotného odsúdeného uskutočnená dňa 06. marca 2017 pred vyšetrovateľom Okresného riaditeľstva PZ v Trnave, Odbor kriminálnej polície a evidovaná pod číslom ORP-864/4-VYS-TT-2016, podľa ktorej, keď odsúdený dňa 02. júna 2016 prišiel spolu s ďalšími brigádnikmi cit.: „(...) do objektu strelnice, boli tam ďalší odsúdení, tzv. údržba a s týmito tam bol jeden príslušník so psom (žalobca; pozn. súdu) pri altánku. Po príchode sme my brigádnici išli na malú strelnicu, bez príslušníkov. Dozor zostal pri altánku. Kolegovia brigádnici išli do rohu malej strelnice, kde si odložili veci a dali si kávu, čaj a cigaretu ako každý deň. Ja som šiel hneď smerom na veľkú strelnicu, myslím, že si ma nikto z odsúdených nevšimol. Takisto ani nikto z príslušníkov, nakoľko boli pri altánku. Ja som išiel smerom na veľkú strelnicu, išiel som popri panelového múru, tam som sa postavil na dva drevené hranoly a preskočil som ten panelový plot. Cez tento panelový plot som sa dostal mimo strelnicu.“ Na dopĺňajúcu otázku vyšetrovateľa odsúdený dodal, že spoločne s brigádnikmi a dvoma príslušníkmi prišiel na strelnicu cez hlavnú bránu, išiel spolu s brigádnikmi na malú strelnicu, príslušníci zostali pri altánku, ďalej cit.: „(...) odkiaľ nemali na nás výhľad a brigádnici išli do pravého rohu malej strelnice (...), kde sú také ďalšie dvere. Tie bývali zamknuté. Ja som v podstate hneď išiel smerom na veľkú strelnicu (...)“ Túto výpoveď potvrdil odsúdený aj počas výsluchu uskutočnenom dňa 20. júla 2018 pred prvostupňovým správnym orgánom (Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Leopoldov), keď uviedol cit.: „(...) dňa 02.06.2016 som v čase okolo 07:30 h bol eskortovaný dvoma príslušníkmi na pracovisko strelnica v Ústave Leopoldov. Ihneď po príchode, keď sme prišli do objektu som si všimol, že tam boli ďalší odsúdení, tzv. Údržba a s týmito bol jeden príslušník so psom (žalobca; pozn. súdu), ktorý stál pri altánku, resp. pred altánkom, cca 5 m oproti vstupnej bránke do areálu strelnice. Po príchode som spolu s ostatnými odsúdenými 5-6 išli smerom popri altánku k plechovej bráne - t.j. vstup na malú strelnicu. Spolu s odsúdenými sme išli sami, dvaja príslušníci, ktorí nás eskortovali sa pripojili k príslušníkovi so psom, t.j. pred altánkom proti hlavnému vchodu do strelnice. Dozor teda zostal mimo dohľadu nás odsúdených. Hneď po prejdení cez plechové dvere, t.j. do priestoru malej strelnice som sa vybral rovno po ľavej strane múru, kde som na konci malej 25m strelnice prešiel dverami na veľkú strelnicu odkiaľ som priamou cestou oproti múru tento preskočil a utiekol.“ Za takto zistených a predovšetkým preukázaných skutočností možno uzavrieť, že pokiaľ by žalobca vykonával dozor na mieste určenom veliteľom eskorty, konkrétne medzi altánkom a vchodovou bránou (plechová brána) do malej strelnice a mal by pod stálym dohľadom odsúdených, vrátane odsúdených „brigádnikov“ privedených ďalším členom eskorty, ktorá povinnosť mu priamo vyplýva z ustanovenia § 49 ods. 6 zákona č. 4/2001 Z.z., spozoroval by vzdialenie sa odsúdeného. V tomto smere sa najvyšší správny súd tiež stotožňuje so záverom krajského súdu, že veliteľ eskorty až do začatia prác (čo v konečnom dôsledku potvrdil aj samotný žalobca v odvolaní podanom proti personálnemu rozkazu z 10. júna 2016 [cit.: „(...) Veliteľ eskorty, práp. K. U., mi určil, do doby začatia prác odsúdenými na odborné práce a odsúdenými na pomocné práce na 25m strelnici, miesto

výkonu dozoru (so služobným psom) v priestore pred vchodom do 25m strelnice pri otvorených dverách tak, aby som mal 5 odsúdených pod stálou kontrolou.“] nezmenil žalobcovi určené miesto výkonu dozoru. To sa malo zmeniť, až neskôr, na základe pokynu zo strany vedúceho eskorty po vpustení elektrikárov, pred začatím prác odsúdenými na odborné práce a odsúdenými na pomocné práce.

75. K námietke žalobcu, že správne orgány nevypočuli ďalších žalobcom navrhnutých svedkov najvyšší správny súd uvádza, že v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov, ktorá je príznačná aj pre tento druh správneho konania (personálneho konania) vyplýva, že správny orgán má možnosť podľa svojej úvahy posúdiť, či sa niektorá skutočnosť ukázala v rámci dokazovania ako pravdivá, t.j. či sama o sebe je ako dôkaz dostačujúca, alebo či je potrebné zadovážiť ďalšie dôkazy, ktoré vytvoria úplnejšie podklady pre rozhodnutie. Tomu zodpovedá aj zákonné znenie § 238 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z.z., podľa ktorého oprávnený orgán hodnotí dôkazy podľa vlastnej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Hodnotenie dôkazov podľa vlastnej úvahy je myšlienkový proces, v rámci ktorého správny orgán prijíma jedno tvrdenie a odmieta iné, pričom sa opiera o logické úsudky, ako aj ďalšie okolnosti, ktoré vyšli v konaní najavo a majú pre konanie a rozhodnutie istý stupeň relevancie. Pri hodnotení dôkazov správny orgán hodnotí procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie s tým, že pokiaľ samotný zákon neurčuje záväzným spôsobom prípustnosť konkrétnych dokazných prostriedkov a ich dokaznú silu, je na samotnom správnom orgáne, akú dokaznú silu dôkazu prisúdi. Nebolo teda povinnosťou správneho orgánu vykonať dôkazy navrhnuté účastníkom konania. Pokiaľ správny orgán na základe vykonaného dokazovania vyhodnotením zadovážených a vykonaných dôkazov dospel k záveru, že z ustáleného skutkového základu bol preukázaný skutočný stav veci, zakladajúci právny záver pre rozhodnutie, vo veci rozhodol a v odôvodnení rozhodnutia sa vysporiadal s podstatnými námietkami a návrhmi žalobcu ako účastníka konania, postupoval v súlade so zákonom.

76. V súvislosti s tvrdením žalobcu, že tento doposiaľ nebol v konaní vypočutý, v dôsledku čoho požiadal zároveň o nariadenie pojednávania, najvyšší správny súd uvádza, že žalobca k danej veci bol vypočutý v predchádzajúcom konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 14S/4/2017 s tým, že v tomto novom konaní v súlade s § 182 ods. 1 písm. g/ SSP nepožiadal o nariadenie pojednávania. Najvyšší správny súd v predmetnej veci tiež nezistil dôvod pre nariadenie pojednávania z iných dôvodov uvedených v § 107 ods. 1 písm. b/, c/ a d/ SSP. Za tohto stavu potom krajský súd nemal dôvod v predmetnej veci nariadiť pojednávanie (pozri napríklad rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Šikić proti Chorvátsku z 15. júla 2010, číslo sťažnosti 9143/08, body 28 a nasl.). Zároveň v tejto súvislosti najvyšší správny súd uvádza, že o kasačnej sťažnosti sa spravidla rozhoduje bez pojednávania, pričom pojednávanie je možné nariadiť, ak to súd považuje za potrebné (§ 455 SSP). Z uvedeného je zrejmé, že nariadenie pojednávania na najvyššom správnom súde ako súde kasačnom bude skôr predstavovať výnimku ako pravidlo a bude závisieť výlučne od okolností konkrétnej prejednávanej veci a od úvahy kasačného súdu. Najvyšší správny súd nedospel k záveru o potrebe nariadenia pojednávania v predmetnej veci.

77. Žalobca ďalej namietal procesný postup krajského súdu, ktorým pôvodnú správnu žalobu podanú všetkými členmi eskorty postupom podľa § 66 vylúčil na samostatné konanie majúce za to, že iba v spoločnom konaní bolo možné určiť u každého prepusteného príslušníka, či došlo k naplneniu dôvodov pre ich prepustenie zo služobného pomeru podľa § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z.z. Najvyšší správny súd uvádza, že ak smeruje jedna žaloba proti viacerým rozhodnutiam, môže predseda senátu uznesením vylúčiť každé takéto rozhodnutie na samostatné konanie, ak spoločné konanie nie je možné alebo vhodné. Bolo teda na úvahe predsedu senátu, či v tejto prejednávanej veci, pokiaľ správna žaloba smerovala proti trom rozhodnutiam, pristúpil k vylúčeniu veci na samostatné konanie. Pôvodným rozsudkom z 25. apríla 2018, č.k. 14S/4/2017-147 krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného z 29. septembra 2016 vyjadrujúce potrebu určenia miery zodpovednosti každého člena eskorty na vzniku tejto mimoriadnej udalosti zvlášť, teda individuálne. Takémuto postupu nemožno nič vyčítať.

78. Pokiaľ žalobca namietal, že krajský súd v pôvodnom konaní vedenom pod sp. zn. 14S/4/2017 nezrušil aj prvostupňový personálny rozkaz z 10. júna 2016, Číslo 184, najvyšší správny súd odhliadnuc od skutočnosti, že predmetom tohto konania je preskúmanie rozsudku krajského súdu sp. zn. 14S/91/2018 a nie prv vydaný rozsudok sp. zn. 14S/4/2017 uvádza, že prvostupňové personálne konanie spolu s druhostupňovým správnym konaním tvorí jeden celok, čo napokon vyplýva z § 243 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z., podľa ktorého odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu; ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni. V tomto smere súd bez ďalšieho odkazuje aj na závery plynúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. januára 2021, sp. zn. 5Sžk/40/2020 (m. m.), podľa ktorého cit.: „Ak sa odvolací orgán v rámci odvolacieho konania zaoberal iba skutočnosťami, ktoré existovali v čase prvostupňového konania, ale nie i tými, ktoré vyšli najavo v odvolacom konaní, je potom jeho postup porušením procesných pravidiel správneho konania.“

79. K charakteru pracoviska, z ktorého sa odsúdený nedovolené vzdialil, ako aj k žalobcom namietanej nesprávnej organizácii činnosti na pracovisku najvyšší správny súd poukazuje na to, že v zmysle článku 1 Smernice, pracovisko čistenie a údržba príľahlých priestorov okolia ústavu a objektov v okolí ústavu (kam patrí okolie celého vonkajšieho ohradného múru ústavu vrátane strelnice), ktoré sú v jeho správe, je nestrážené pracovisko s dozorom mimo ústavu. Súd sa ďalej stotožňuje s názorom krajského súdu, že žalobca nesignalizoval svojmu nadriadenému, že by podmienky na plnenie povinností, ktoré mu vyplývali z právnych predpisov, boli nevyhovujúce, respektíve ohrozujúce bezpečnosť nielen jeho, ale aj ostatných členov eskorty. Podľa ustanovenia § 48 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z.z., ak sa policajt (príslušník) domnieva, že rozkaz, príkaz alebo nariadenie je v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom, je povinný na to upozorniť svojho nadriadeného. Preto, pokiaľ sa žalobca domnieval, že splnením denného rozkazu poruší ustanovenie § 6 ods. 1 zákona č. 4/2001 Z.z., konkrétne, že by určeným zložením eskorty (3 členovia eskorty) vo vzťahu k počtu odsúdených (11 odsúdených) mohla vzniknúť, či už jeho osobe alebo inej osobe bezdôvodná ujma, bol povinný túto skutočnosť oznámiť svojmu nadriadenému. Splnenie tejto povinnosti nebolo v konaní preukázané. V tejto súvislosti najvyšší správny súd tiež dodáva, že prijatie opatrení v ústave po tejto mimoriadnej udalosti nevyklučuje vplyv celkovej organizácie činnosti na jej vznik, čo však nemôže mať vplyv na skutočnosť, že žalobca porušil povinnosť plynúcu mu z § 49 ods. 6 zákona č. 4/2001 Z.z.

80. K námietke žalobcu, že tak správne orgány, ako aj krajský súd neskúmali otázku, prečo sa pri stavbe a prestavbe strelnice nepostupovalo zákonne a prečo sa nevypracoval technologický a stavebný projekt stráženého pracoviska, najvyšší správny súd uvádza, že správna žaloba žalobcu smerovala proti rozhodnutiu žalovaného, ktorým tento ako nedôvodné zamietol odvolanie voči personálnemu rozkazu z 10. júna 2016, ktorým bol žalobca prepustený zo služobného pomeru. O správnej žalobe rozhodoval krajský súd, pričom jeho primárnou úlohou bolo posúdiť, či preskúmané rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom, čím sa krajský súd v napadnutom rozsudku jednoznačne zaoberal. V tomto smere stojí za zmienku poukaz na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2021, sp. zn. I. ÚS 465/2021-56, ktorý odmietol ústavnú sťažnosť veliteľa eskorty podanú proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. októbra 2019, sp. zn. 4Asan/28/2018 a ktorý sa (okrem iného) vyjadril k charakteru priestoru, z ktorého sa odsúdený nedovolené vzdialil, ako aj k samotnej stavbe a prestavbe strelnice.

81. Pokiaľ žalobca poukazoval na skutočnosť, že trestné stíhanie voči žalobcovi bolo odmietnuté / zastavené, najvyšší správny súd uvádza, že administratívne - personálne konanie o prepustenie zo služobného pomeru a trestné konanie sú samostatnými konaniami s osobitnou právnou úpravou, pričom v konaní o prepustení zo služobného pomeru nemožno vydanie rozhodnutia viazať a podmieňovať rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní. Kým v konaní o prepustenie zo služobného pomeru postačí preukázanie porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom s podmienkou, že ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, v trestnom konaní podmienkou o uznaní viny je preukázanie spáchania skutku, ktorý má povahu trestného činu alebo prečinu (pozri napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. marca 2008, sp. zn. 1Sžo/152/2007, prípadne z 28. mája 2015, sp. zn. 7Sžo/9/2013, prípadne rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Vanjak proti Chorvátsku

zo 14. januára 2010, číslo sťažnosti 29889/04, body 67 a nasl., prípadne rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Šikić proti Chorvátsku z 15. júla 2010, číslo sťažnosti 9143/08, body 49 a nasl.).

82. V závere najvyšší správny súd uzatvára, že krajský súd primerane rozumným a v okolnostiach veci (dajúc zreteľ na charakter súdneho prieskumného konania v rámci správneho súdnictva) postačujúcim spôsobom objasnil prejednávajúcu vec, správne objasnil predmet sporu, na prerokúvaný prípad aplikoval relevantné hmotnoprávne a procesnoprávne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov a svoje rozhodnutie, ktorým správnu žalobu ako nedôvodnú zamietol, presvedčivo a náležite odôvodnil. V tomto smere žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného (v spojení s personálnym rozkazom z 10. júna 2016) súčasne odkazujúce na relevantné závery plynúce z dostatočne vykonaného dokazovania možno považovať za týchto okolností za spĺňajúce základné zákonné kritériá kladené na odôvodnenie správneho rozhodnutia. Z napadnutých rozhodnutí je tiež zrejmé, aké konkrétne povinnosti žalobca porušil aj s odkazom na ustanovenia konkrétnych právnych predpisov, z ktorých tieto povinnosti vyplývajú.

83. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší správny súd námietky žalobcu vyhodnotil ako nedôvodné a kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP zamietol.

84. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP). Žalovanému nárok na náhradu trov konania zo zákona vyplýva len v prípade, ak náhradu dôvodne vynaložených trov konania možno spravodlivo požadovať, čo podľa najvyššieho správneho súdu v danej veci nebolo splnené (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta prvá SSP).

85. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.